

Na osnovu člana 62. stav 1. tačka 15) Zakona o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina („Službeni glasnik RS“, br. 72/09, 20/14 - US, 55/14 i 47/18),

Republička izborna komisija, na sjednici održanoj 05.09.2022. godine, donijela je

U P U T S T V O

ZA PROVOĐENJE NEPOSREDNIH IZBORA ZA ČLANOVE NACIONALNIH SAVJETA NACIONALNIH MANJINA¹

I. UVODNA ODREDBA

Član 1.

Ovim uputstvom bliže se uređuje postupak provođenja neposrednih izbora za članove nacionalnih savjeta nacionalnih manjina (u daljem tekstu: izbori).

II. ORGANI I TIJELA ZA PROVOĐENJE IZBORA

Član 2.

Organzi za provođenje izbora su Republička izborna komisija i birački odbori.

Republička izborna komisija

Član 3.

(1) Republička izborna komisija (u daljem tekstu: Komisija) obavlja poslove koji su određeni Zakonom o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina i ovim uputstvom.

(2) Komisija može ovlastiti svog člana ili zamjenika člana (u daljem tekstu: koordinator) da u upravnom okrugu i gradu Beogradu obavlja u ime Komisije pojedine radnje koje su u vezi sa organizacijom, pripremom i provođenjem izbora, odnosno glasanja.

Radna tijela Komisije

Član 4.

(1) Za pružanje tehničke pomoći u organiziranju izbora, Komisija obrazuje radna tijela Komisije (u daljem tekstu: radna tijela).

(2) Radno tijelo se obrazuje za teritoriju jedne ili više jedinica lokalne samouprave, kao i za teritoriju jedne ili više gradskih opština grada Beograda.

(3) Radna tijela nisu organi za provođenje izbora, već isključivo obavljaju poslove koji su predviđeni ovim uputstvom.

(4) Radna tijela:

1) staraju se o uređenju biračkih mesta;

---

¹ „Službeni glasnik RS“, broj 100/22.

- 2) primaju izborni materijal od koordinatora i predaju ga biračkim odborima prije glasanja;
- 3) preuzimaju izborni materijal od biračkih odbora posle glasanja i predaju ga koordinatorima;
- 4) pružaju podršku biračkim odborima na provođenju glasanja na dan izbora;
- 5) obavljaju i druge poslove u skladu sa ovim uputstvom i posebnim aktima Komisije.

Sastav radnog tijela

Član 5.

(1) Radno tijelo čine članovi imenovani na prijedlog načelnika opštinske/gradske uprave odnosno načelnika opštinskog/gradskog organa uprave nadležnog za izborne poslove i načelnika organa uprave gradske opštine grada Beograda (u daljem tekstu: načelnik uprave) iz reda lica sa visokim obrazovanjem zaposlenih u javnom sektoru (državni organi, organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, ustanove, javna preduzeća). Prilikom predlaganja kandidata za članove radnih tijela, prednost treba dati licima upisanim u posebne biračke spiskove nacionalnih manjina koja imaju visoko obrazovanje u oblasti pravnih nauka i iskustvo u provođenju izbora.

(2) Ako se radno tijelo obrazuje za teritoriju jedne jedinice lokalne samouprave koja ima do deset biračkih mesta, radno tijelo ima tri člana.

(3) Ako se radno tijelo obrazuje za teritoriju jedne jedinice lokalne samouprave koja ima od deset do 20 biračkih mesta, radno tijelo ima pet članova.

(4) Ako se radno tijelo obrazuje za teritoriju jedne jedinice lokalne samouprave koja ima preko 20 biračkih mesta, radno tijelo ima sedam članova.

(5) Ako se radno tijelo obrazuje za teritoriju više jedinica lokalne samouprave, odnosno više gradskih opština grada Beograda, radno tijelo ima onoliko članova koliko jedinica lokalne samouprave, odnosno gradskih opština obuhvata, koji se imenuju na prijedlog načelnika uprava svake od obuhvaćenih jedinica lokalne samouprave odnosno gradskih opština.

(6) U sastav radnog tijela ulazi i načelnik uprave.

(7) Ako se radno tijelo obrazuje za teritoriju više jedinica lokalne samouprave, odnosno više gradskih opština grada Beograda, u sastav radnog tijela ulaze načelnici uprava tih jedinica lokalne samouprave, odnosno gradskih opština.

(8) Ukoliko načelnik uprave nije u mogućnosti da obavlja dužnosti člana radnog tijela, u radno tijelo ulazi njegov zamjenik. Ukoliko ni zamjenik načelnika uprave nije u mogućnosti da obavlja dužnosti člana radnog tijela, načelnik uprave će u sastav radnog tijela predložiti lice zaposleno u opštinskoj/gradskoj upravi koje ispunjava uslove iz stava 1. ovog člana.

(9) Načelnik uprave obezbjeđuje uslove za rad radnog tijela i koordinira njegov rad.

(10) Rad radnog tijela obrazovanog za teritoriju više jedinica lokalne samouprave, odnosno više gradskih opština grada Beograda, koordinira načelnik

uprave jedinice lokalne samouprave, odnosno gradske opštine sa najvećim brojem birača upisanih u posebne biračke spiskove nacionalnih manjina.

Član 6.

Komisija posebnim aktom utvrđuje broj, sastav i područje rada radnih tijela, najkasnije 30 dana prije dana održavanja izbora.

Član 7.

(1) Prijedloge za imenovanje članova radnih tijela, načelnici uprava podnose Komisiji u roku od pet dana od dana donošenja odluke iz člana 6. ovog uputstva.

(2) Prijedlog za imenovanje treba da sadrži: ime i prezime, jedinstveni matični broj građana (u daljem tekstu: JMBG), zanimanje, mjesto i adresu prebivališta, broj mobilnog telefona za kontakt i adresu za prijem elektronske pošte.

(3) Koordinator je ovlašten da predloži izmjenu prijedloga načelnika uprave za imenovanje člana radnog tijela, pri čemu je dužan da takav prijedlog obrazloži.

(4) Ako načelnik uprave blagovremeno ne predloži nekog člana radnog tijela, Komisija će za člana radnog tijela imenovati lice odgovarajuće za vršenje ove dužnosti.

(5) Komisija obrazuje radna tijela najkasnije 20 dana prije dana održavanja izbora.

Sastav biračkog odbora

Član 8.

(1) Birački odbor čine predsjednik, četiri člana i njihovi zamjenici, imenovani na prijedlog načelnika uprave.

(2) Za predsjednika biračkog odbora i zamjenika predsjednika biračkog odbora imenuju se lica zaposlena u javnom sektoru (državni organi, organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, ustanove, javna preduzeća).

(3) Prilikom predlaganja predsjednika, zamjenika predsjednika, članova i zamjenika članova biračkih odbora, prednost treba dati licima upisanim u posebne biračke spiskove nacionalnih manjina.

(4) Prilikom predlaganja predsjednika biračkog odbora, prednost treba dati licu koje ima visoko obrazovanje i iskustvo u provođenju izbora.

(5) Prilikom predlaganja lica u biračke odbore, načelnici uprava treba da vode računa o uravnoteženoj zastupljenosti polova i potrebi da uključe osobe sa invaliditetom u provođenje izbornog postupka.

Član 9.

(1) Predsjednike, zamjenike predsjednika, članove i zamjenike članova biračkih odbora imenuje Komisija.

(2) Rješenje o obrazovanju biračkih odbora i imenovanju predsjednika i članova biračkih odbora i njihovih zamjenika Komisija donosi najkasnije deset dana prije dana održavanja izbora.

Član 10.

(1) Prijedlog za imenovanje lica u biračke odbore načelnici uprava dostavljaju Komisiji najkasnije 15 dana prije dana održavanja izbora.

(2) U prijedlogu za imenovanje navode se sljedeći podaci o predloženim licima: ime i prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta, broj mobilnog telefona i adresu za prijem elektronske pošte.

(3) Koordinator je ovlašten predložiti izmjenu prijedloga načelnika uprave za imenovanje lica u biračke odbore, pri čemu je dužan da takav prijedlog obrazloži.

(4) Ako načelnik uprave blagovremeno ne predloži neko lice u birački odbor, Komisija će u birački odbor imenovati lice odgovarajuće za vršenje dužnosti u biračkom odboru.

Zakonska ograničenja

Član 11.

(1) Jedno lice može biti imenovano samo u jedan organ za provođenje izbora.

(2) U birački odbor ne može biti predloženo odnosno imenovano lice koje je član nacionalnog savjeta odnosno kandidat za člana nacionalnog savjeta.

(3) Prilikom predlaganja imenovanja i zamjene lica u biračkom odboru, načelnik uprave je dužan da pazi na zakonska ograničenja u pogledu članstva u biračkom odboru.

Promjena lica u biračkom odboru

Član 12.

(1) Promjena lica imenovanog u birački odbor, na prijedlog nadležnog načelnika uprave, vrši se najkasnije tri dana prije dana održavanja izbora.

(2) Izuzetno, predsjednik i zamjenik predsjednika biračkog odbora mogu se promijeniti najkasnije do otvaranja biračkog mjesta radi glasanja ako umru, razbole se ili izgube izborno pravo.

(3) Do predaje izbornog materijala radnim tijelima promjenu lica u biračkom odboru vrši Komisija, a nakon predaje koordinator.

III. PODNOŠENJE IZBORNE LISTE

Ko može podnijeti izbornu listu

Član 13.

Izbornu listu kandidata za članove nacionalnog savjeta (u daljem tekstu: izborna lista) može podnijeti: grupa birača upisanih u poseban birački spisak nacionalne manjine, udruženje čiji se ciljevi ostvaruju u oblasti zaštite prava nacionalne manjine čiji se nacionalni savjet bira i registrirana politička stranka nacionalne manjine čiji se nacionalni savjet bira (u daljem tekstu: predlagač izborne liste).

Grupa birača kao predlagač izborne liste

Član 14.

(1) Grupu birača obrazuju najmanje tri birača upisana u poseban birački spisak nacionalne manjine čiji se nacionalni savjet bira.

(2) Grupa birača obrazuje se pismenim sporazumom ovjerenim kod organa nadležnog za ovjeru potpisa u skladu sa zakonom kojim se uređuje ovjeravanje potpisa.

(3) Sporazum o obrazovanju grupe birača obavezno sadrži:

1) ciljeve obrazovanja grupe birača tj. navod da se grupa birača obrazuje radi učešća na raspisanim neposrednim izborima za članove nacionalnog savjeta nacionalne manjine;

2) podatke o licima koja su je obrazovala (ime i prezime, JMBG i mjesto i adresu prebivališta, navedeni prema podacima iz lične karte);

3) lice koje je iz reda grupe birača određeno da zastupa grupu birača;

4) naziv grupe birača, koji na početku mora sadržati oznaku „Grupa birača“;

5) naziv izborne liste koja se podnosi (koji obuhvata i nositelja izborne liste, ako je određen);

6) datum zaključenja sporazuma.

(4) Sporazum o obrazovanju grupe birača mora biti zaključen i ovjen nakon stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora, a prije početka prikupljanja potpisa birača za podršku izbornoj listi.

(5) Sporazum o obrazovanju grupe birača sačinjava se na srpskom jeziku, čiriličkim pismom, a može se sačiniti i na jeziku i pismu nacionalne manjine, tako što bi svaki član sporazuma sadržao prvo tekst na srpskom jeziku i čiriličkim pismom, a ispod taj tekst naveden na jeziku i pismu nacionalne manjine.

(6) Izbornu listu u ime grupe birača podnosi lice određeno da zastupa grupu birača, ili lice koje on za to ovlasti, na obrascu koji propisuje Komisija.

Udruženje kao predlagač izborne liste

Član 15.

Izbornu listu u ime udruženja podnosi zastupnik udruženja upisan u Registar udruženja, ili lice koje on za to ovlasti, na obrascu koji propisuje Komisija.

Politička stranka nacionalne manjine kao predlagač izborne liste

Član 16.

Izbornu listu u ime političke stranke nacionalne manjine podnosi zastupnik političke stranke upisan u Registar političkih stranaka, ili lice koje on za to ovlasti, na obrascu koji propisuje Komisija.

Položaj lica koje je ovlašteno za podnošenje izborne liste

Član 17.

Lice koje je ovlašteno da podnese izbornu listu, ovlašteno je i da u ime predlagača izborne liste vrši sve druge radnje u izborima, osim ako predlagač izborne liste drukčije ne odredi i o tome pismeno obavijesti Komisiju.

Rok za podnošenje izborne liste

Član 18.

Izborna lista podnosi se najkasnije 15 dana prije dana održavanja izbora.

Način i vrijeme podnošenja izborne liste

Član 19.

(1) Izborna lista se podnosi neposredno Komisiji u zgradji Narodne skupštine u Beogradu, Ulica kralja Milana 14.

(2) Izborna lista se može podnijeti svakog radnog dana, u vremenu od 9:00 do 17:00 sati, osim poslednjeg dana za podnošenje izborne liste, kada se može podnijeti do 24:00 sati. Podnošenje izborne liste treba najaviti prethodnog dana do 17:00 časova, elektronskom poštom na adresu rik@parlament.rs.

(3) Izuzetno, izborna lista se može podnijeti i danima vikenda, u kom slučaju se podnošenje najavljuje u petak do 17:00 sati, s tim da će vrijeme podnošenja odrediti predsjednik Komisije. Prilikom određivanja vremena podnošenja izborne liste obavezno se poštuje redoslijed prijavljivanja podnošenja izbornih lista.

Sadržina izborne liste

Član 20.

(1) Izborna lista podnosi se na obrascu koji propisuje Komisija, u pismenoj i elektronskoj formi (CD, DVD ili USB).

(2) Sadržina izborne liste u pismenoj formi i izborne liste u elektronskoj formi mora biti istovjetna.

(3) Izborna lista sadrži:

1) naziv predлагаča izborne liste;

2) naziv izborne liste, koji može sadržati i ime i prezime nekog lica (nositelj izborne liste);

3) podatke o svim kandidatima za članove nacionalnog savjeta (redni broj na izbornoj listi, ime i prezime, JMBG, zanimanje, mjesto i adresu prebivališta kandidata);

4) ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta, broj telefona, adresu za prijem elektronske pošte i potpis lica koje podnosi izbornu listu.

(4) Na izbornoj listi se mora nalaziti najmanje jedna trećina kandidata od broja članova nacionalnog savjeta koji se bira, a najviše onoliko kandidata koliko se članova nacionalnog savjeta bira.

(5) Kandidat može biti samo ono lice koje je upisano u poseban birački spisak nacionalne manjine čiji se nacionalni savjet bira.

(6) Ime i prezime kandidata navode se u izbornoj listi prema srpskom pravopisu i ciriličkim pismom, a mogu da budu navedeni i prema pravopisu i pismu nacionalne manjine, pri čemu redoslijed određuje predlagač izborne liste.

(7) Na izbornoj listi među svaka tri kandidata po redoslijedu na izbornoj listi (prva tri mesta, druga tri mesta i tako do kraja liste) mora da bude najmanje po jedan kandidat – pripadnik onog pola koji je manje zastupljen na izbornoj listi.

(8) Ako izborna lista ne ispunjava sadržinske uslove iz ovog člana, smarat će se da sadrži nedostatke za proglašenje.

Naziv predлагаča izborne liste

Član 21.

(1) Ako izbornu listu podnosi grupa birača, dužna je u izbornoj listi i u svim ostalim izbornim dokumentima kao naziv predлагаča navesti svoj naziv iz sporazuma o obrazovanju grupe birača. Naziv grupe birača mora na početku sadržati oznaku „Grupa birača“ i ne može sadržati riječi „stranka“ ili „udruženje“ ni u jednom padežu, niti naziv registrirane političke stranke ili registriranog udruženja.

(2) Ako izbornu listu podnosi udruženje, dužno je u izbornoj listi svoj naziv kao predлагаča izborne liste navesti prema nazivu iz akta o registraciji udruženja.

(3) Ako izbornu listu podnosi politička stranka nacionalne manjine, dužna je u izbornoj listi svoj naziv kao predлагаča izborne liste navesti prema nazivu iz akta o registraciji političke stranke.

Naziv izborne liste

Član 22.

(1) Izborna lista ima naziv koji određuje predлагаč izborne liste.

(2) Ako izbornu listu predlaže grupa birača, naziv izborne liste sadrži naziv utvrđen sporazumom o obrazovanju grupe birača. Naziv izborne liste grupe birača ne može sadržati riječi „udruženje“ i „stranka“ ni u jednom padežu, niti naziv registriranog udruženja ili registrirane političke stranke.

(3) Ako izbornu listu predlaže udruženje, naziv izborne liste može sadržati naziv udruženja, koji se navodi prema nazivu udruženja iz akta o njegovoj registraciji.

(4) Ako izbornu listu predlaže politička stranka nacionalne manjine, naziv izborne liste mora sadržati naziv političke stranke iz akta o njenoj registraciji.

(5) Naziv izborne liste koju predlaže grupa birača ili udruženje ne može upućivati na naziv crkve i vjerske zajednice.

(6) U naziv izborne liste može se uključiti i ime i prezime jednog lica (nositelj izborne liste), uz njegovu pismenu saglasnost, datu na obrascu koji propisuje Komisija.

(7) Izuzetno od stava 6. ovog člana, smarat će se da je lice time što je potpisalo izbornu listu, ovlaštenje za podnošenje izborne liste ili sporazum o obrazovanju grupe birača dalo saglasnost i da se njegovo ime upotrebi u nazivu izborne liste.

(8) Naziv izborne liste može uz ime nositelja izborne liste sadržati njegov nadimak ili opštepoznati pseudonim.

(9) Nositelj izborne liste može, ali ne mora biti kandidat za člana nacionalnog savjeta na toj izbornoj listi.

(10) Isto lice ne može biti nositelj dviju izbornih lista, niti može biti nositelj jedne izborne liste, a kandidat za člana nacionalnog savjeta na drugoj izbornoj listi.

(11) Naziv izborne liste ne može sadržati imena historijskih ili izmišljenih ličnosti.

(12) Naziv izborne liste navodi se na srpskom jeziku i ciriličkim pismom, a može se navesti i na jeziku i pismu nacionalne manjine.

Dokumentacija koja se dostavlja uz izbornu listu

Član 23.

(1) Uz izbornu listu prilaže se sljedeća dokumentacija:

1) izjava svakog kandidata da prihvata kandidaturu za člana nacionalnog savjeta, na obrascu koji propisuje Komisija i koji sadrži njegovo ime, prezime, JMBG, zanimanje, mjesto i adresu prebivališta, ovjerena kod javnog bilježnika ili u opštinskoj, odnosno gradskoj upravi, a u opštinama, odnosno gradovima gdje nisu imenovani javni bilježnici i kod osnovnog suda, sudske jedinice ili prijemne kancelarije osnovnog suda;

2) saglasnost nositelja izborne liste da bude nositelj izborne liste, na obrascu koji propisuje Komisija a koji sadrži njegovo ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta, ako naziv izborne liste sadrži ime i prezime tog fizičkog lica i ako on nije potpisao izbornu listu, ovlaštenje za podnošenje izborne liste ili sporazum o obrazovanju grupe birača;

3) ovlaštenje lica koje je predlagач ovlastio da podnese izbornu listu, na obrascu koji propisuje Komisija a koji sadrži ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta lica koje se ovlašćuje, ako izbornu listu ne podnosi zastupnik grupe birača, udruženja ili političke stranke nacionalne manjine;

4) izjave birača da podržavaju izbornu listu, na obrascu koji propisuje Komisija i koji sadrži ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta za svakog birača, ovjerene prije isteka roka za podnošenje izborne liste kod javnog bilježnika ili u opštinskoj, odnosno gradskoj upravi, a u opštinama, odnosno gradovima gdje nisu imenovani javni bilježnici i kod osnovnog suda, sudske jedinice ili prijemne kancelarije osnovnog suda;

5) spisak birača koji podržavaju izbornu listu, izrađen u pismenom i elektronskom obliku (CD, DVD ili USB), tako da spisak u oba oblika bude istovetan, a koji potpisuje lice koje podnosi izbornu listu, na obrascu koji propisuje Komisija, a koji sadrži prezime i ime birača, njegov JMBG i podatke o ovjeritelju koji je ovjerio potpis na izjavi;

6) ovjeren sporazum o obrazovanju grupe birača, ako izbornu listu predlaže grupa birača;

7) ovjerena kopija statuta udruženja dostavljenog Agenciji za privredne registre, ako izbornu listu predlaže udruženje.

(2) Izjave birača da podržavaju izbornu listu i spisak tih birača moraju biti složeni po azbučnom redu opštine/grada na čijoj teritoriji su izjave ovjerene, a u okviru opštine/grada moraju biti složene po ovlaštenom ovjeritelju.

(3) Obrasci za podnošenje izborne liste propisuje Komisija posebnim aktom i objavljuje ih u roku od pet dana od donošenja odluke o raspisivanju izbora.

Prikupljanje potpisa birača koji podržavaju izbornu listu

Član 24.

(1) Izbornu listu svojim potpisima mora podržati najmanje 1%, a ne manje od 50 birača upisanih u poseban birački spisak nacionalne manjine čiji se nacionalni savjet bira.

(2) Za utvrđivanje najmanjeg broja potpisa birača potrebnog za podršku izbornoj listi, mjerodavno je rješenje ministarstva nadležnog za vođenje posebnog biračkog spiska o privremenom zaključenju posebnog biračkog spiska. Komisija na svojoj veb-prezentaciji blagovremeno objavljuje informaciju o najmanjem broju izjava birača neophodnom za podnošenje izborne liste kandidata za članove svih nacionalnih savjeta nacionalnih manjina koji se biraju na neposrednim izborima.

(3) Birač može svojim potpisom podržati izbornu listu samo jednog predlagacha.

(4) Ovjerena izjava birača da podržava izbornu listu punovažna je i kada su učinjene omaške prilikom popunjavanja obrasca izjave ako se sa sigurnošću može utvrditi kojoj izbornoj listi je data podrška i da je izjavu ovjerio nadležni organ.

(5) Zabranjeno je da se potpsi podrške prikupljaju od birača na njihovom radnom mjestu ili da se birač na bilo koji način izloži pritisku da potpisom podrži izbornu listu.

(6) Komisija najkasnije sedam dana prije dana održavanja izbora na veb-prezentaciji objavljuje za svaku proglašenu izbornu listu broj ovjerenih izjava birača koji su svojim potpisom podržali tu izbornu listu po jedinicama lokalne samouprave, sa podacima o tome koliko je izjava u okviru svake jedinice lokalne samouprave pojedinačno ovjerio svaki od ovlaštenih ovjeritelja (javni bilježnik, opštinska odnosno gradska uprava ili osnovni sud, sudska jedinica ili prijemna kancelarija osnovnog suda).

Nedostaci izborne liste

Član 25.

(1) Kada Komisija utvrdi da izborna lista nije podnijeta blagovremeno, donijet će rješenje o odbacivanju izborne liste.

(2) Kada Komisija utvrdi da izborna lista sadrži nedostatke koji onemogućuju proglašenje izborne liste, donijet će, u roku od 24 časa od prijema izborne liste, zaključak kojim se predlagachu izborne liste nalaže da, najkasnije u roku od 48 sati od časa dostavljanja zaključka, otkloni te nedostatke. U zaključku se predlagachu izborne liste ukazuje na način otklanjanja nedostataka.

(3) Kada Komisija utvrdi da izborna lista sadrži nedostatke, odnosno ako utvrdi da nedostaci nisu otklonjeni, ili nisu otklonjeni u propisanom roku, donijet će u narednih 48 sati rješenje o odbijanju proglašenja izborne liste.

Proglašenje izborne liste

Član 26.

(1) Komisija proglašava izbornu listu predлагаča odmah po prijemu izborne liste i prateće dokumentacije, a najkasnije u roku od 24 časa od prijema izborne liste.

(2) Rješenje o proglašenju izborne liste iz stava 1. ovog člana Komisija dostavlja bez odlaganja predлагаču.

(3) Predлагаč proglašene izborne liste može povući izbornu listu najkasnije do dana utvrđivanja zbirne izborne liste.

Obustavljanje postupka izbora članova nacionalnog savjeta

Član 27.

(1) Ako se za izbore za članove određenog nacionalnog savjeta ne prijavi nijedna izborna lista, ako nijedna prijavljena izborna lista ne bude proglašena ili ako broj kandidata na proglašenim izbornim listama bude manji od broja članova nacionalnog savjeta koji se bira, Komisija donosi rješenje o obustavljanju postupka izbora članova tog nacionalnog savjeta.

(2) Kada rješenje o obustavljanju postupka izbora članova nacionalnog savjeta postane pravnosnažno, Komisija o njemu obavještava ministarstvo nadležno za ljudska i manjinska prava.

IV. ZBIRNA IZBORNA LISTA

Član 28.

(1) Zbirna izborna lista za izbor svakog nacionalnog savjeta posebno, sadrži sve izborne liste, sa ličnim imenima svih kandidata i podacima o godini rođenja, zanimanju i prebivalištu.

(2) Redoslijed izbornih lista na zbirnoj izbornoj listi utvrđuje se prema redoslijedu njihovog proglašavanja.

(3) Komisija utvrđuje zbirne izborne liste kandidata za članove svakog nacionalnog savjeta posebno i objavljuje ih u „Službenom glasniku Republike Srbije“, najkasnije deset dana prije dana održavanja izbora.

(4) Komisija neće utvrditi zbirnu izborno listu ako broj kandidata na proglašenim izbornim listama bude manji od broja članova nacionalnog savjeta koji se bira.

V. BIRAČKA MJESTA

Nadležnost za određivanje biračkih mjesta

Član 29.

(1) Komisija određuje i oglašava u „Službenom glasniku Republike Srbije“ biračka mjesta na kojima će se glasati na izborima, najkasnije 20 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Komisija određuje biračka mjesta u saradnji sa opštinskim/gradskim organima uprave, odnosno organima uprave gradskih opština grada Beograda (u daljem tekstu: opštinske/gradske uprave).

Način određivanja biračkih mesta

Član 30.

(1) Biračko mjesto određuje se za glasanje najmanje 100, a najviše 2.500 birača.

(2) U izuzetnim slučajevima, može se odrediti biračko mjesto i za glasanje manje od 100 birača, ako bi, zbog prostorne udaljenosti ili nepovoljnog geografskog položaja, biračima glasanje na drugom biračkom mjestu bilo znatno otežano.

(3) Biračko mjesto može obuhvatati teritoriju jedne ili više jedinica lokalne samouprave, dio naseljenog mesta, jedno naseljeno mjesto ili više naseljenih mesta.

(4) Za svako biračko mjesto određuje se: broj biračkog mesta, naziv biračkog mesta, adresa biračkog mesta i područje s kojeg glasaju birači na tom biračkom mestu (opština, grad, gradska opština, ulica, kućni broj, selo, zaselak, naselje i sl.).

Objekti u kojima se nalaze biračka mjesta

Član 31.

(1) Za biračka mjesta se, po pravilu, određuju prostorije u javnoj svojini, a samo izuzetno i prostorije u privatnoj svojini.

(2) Prijedlog opštinske/gradske uprave da biračko mjesto bude u objektu u privatnoj svojini mora biti obrazložen.

(3) Biračko mjesto ne može biti u vjerskom objektu, u objektu u vlasništvu političke stranke ili koji koristi politička stranka, kao i objektu u vlasništvu kandidata za člana nacionalnog savjeta, ili člana njegove porodice.

(4) Svi objekti u kojima se nalaze prostorije određene kao biračka mjesta, bez obzira na to da li su u javnoj ili privatnoj svojini, dok traje glasanje smatraju se objektima u javnoj upotrebi, u smislu zakona koji uređuje kretanje uz pomoć psa vodiča.

Površina prostorije za glasanje

Član 32.

(1) Prostorija koja se određuje za biračko mjesto sa manje od 1.000 birača treba da bude površine od najmanje 30 metara kvadratnih.

(2) Prostorija koja se određuje za biračko mjesto sa 1.000 i više birača treba da bude površine od najmanje 50 metara kvadratnih.

Pristupačnost biračkih mesta

Član 33.

(1) Prilikom određivanja biračkog mesta, voditi će se računa o tome da biračko mjesto bude pristupačno (fizički i komunikacijski).

(2) Pristupačnost podrazumijeva da prilaz do objekta u kojem je jedno ili više biračkih mesta i pešački prelaz budu bez prepreka, da postoji

parking mjesto za osobe sa invaliditetom, da je ulaz u objekat u ravni sa trotoarom ili da postoji adekvatan način za savladavanje prepreka, da vrata na objektu omogućavaju nesmetani ulaz, da je omogućeno kretanje u objektu u jednom nivou ili da postoji mogućnost nesmetane vertikalne komunikacije, kao i da su obezbijedene forme informacija i komunikacija sa biračima.

(3) Za biračka mjesta se, gdje god je to moguće, određuju prostorije u prizemlju/parteru objekta u kojem se nalazi biračko mjesto.

Uređivanje biračkih mjesta

Član 34.

(1) Radno tijelo je dužno da u saradnji sa opštinskom/gradskom upravom blagovremeno obezbijedi da prostorija za glasanje bude uređena na način koji je propisan zakonom, pravilima o radu biračkih odbora i ovim uputstvom i otvorena za glasanje.

(2) Prostorija za glasanje mora da bude uređena na način koji omogućuje tajnost glasanja, u skladu sa pravilima o radu biračkih odbora.

(3) Biračko mjesto mora biti uređeno tako da se omogući pristup i nesmetano kretanje birača koji su osobe sa invaliditetom.

(4) Na biračkom mjestu i na 50 metara od biračkog mesta zabranjeno je isticanje simbola predлагаča izbornih lista i drugog izbornog propagandnog materijala.

(5) Birački odbor će obezbljediti licima koja nadgledaju, odnosno prate rad biračkog odbora (predstavnicima predлагаča proglašenih izbornih lista i posmatrača) odgovarajuće mjesto sa koga mogu da prate tok glasanja i utvrđivanje rezultata glasanja.

VI. POSEBNI BIRAČKI SPISKOVI

Upis i promjene u posebnom biračkom spisku

Član 35.

(1) Opštinska/gradska uprava koja je nadležna za ažuriranje dijela posebnog biračkog spiska određene nacionalne manjine, vrši upis birača koji nisu upisani u poseban birački spisak, kao i promjenu podataka u posebnom biračkom spisku, sve do njegovog zaključenja, odnosno najkasnije 15 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Od zaključenja posebnih biračkih spiskova nacionalnih manjina (u daljem tekstu: birački spisak), pa do 72 časa prije dana održavanja izbora, upis birača koji nisu upisani u birački spisak i promjene u biračkom spisku vrši ministarstvo nadležno za vođenje biračkog spiska.

Zaključenje biračkog spiska i objavljivanje ukupnog broja birača

Član 36.

(1) Ministarstvo nadležno za vođenje biračkog spiska rješenjem zaključuje birački spisak 15 dana prije dana održavanja izbora i u rješenju utvrđuje ukupan broj birača za svaku nacionalnu manjinu, kao i broj birača po

biračkim mjestima, i to ukupno za svako biračko mjesto i razvrstano po nacionalnim manjinama.

(2) Rješenje o zaključenju biračkog spiska ministarstvo nadležno za vođenje biračkog spiska objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije“ u roku od 24 časa od njegovog donošenja i dostavlja ga Komisiji.

Dostavljanje izvoda iz biračkog spiska

Član 37.

Ministarstvo nadležno za vođenje biračkog spiska sastavlja ovjerene izvode iz biračkog spiska za svako biračko mjesto i svaku nacionalnu manjinu i dostavlja ih Komisiji u roku od 48 sati od zaključenja biračkog spiska.

Dostava rješenja o naknadnim promjenama u biračkom spisku

Član 38.

Ministarstvo nadležno za vođenje biračkog spiska dostavlja Komisiji sva rješenja na kojima se zasnivaju promjene u biračkom spisku, koje je donijelo od zaključenja biračkog spiska do 72 časa prije dana održavanja izbora.

Unos podataka iz rješenja o naknadnim promjenama u biračkom spisku

Član 39.

(1) Komisija, na osnovu rješenja ministarstva nadležnog za vođenje biračkog spiska na kojima se zasnivaju promjene u biračkom spisku, unosi izmjene u izvode iz biračkog spiska, uzimajući u obzir samo ona rješenja koja je primila najmanje 48 sati prije dana održavanja izbora.

(2) Upis promjena u izvod iz biračkog spiska unosi se prema podacima iz rješenja na kojima se zasnivaju promjene u biračkom spisku, počev od rednog broja 1, na kraju izvoda iz biračkog spiska, na posebnoj strani, pod nazivom: „Naknadne promjene“.

Utvrđivanje i objavljivanje konačnog broja birača

Član 40.

Komisija, odmah nakon unosa promjena iz člana 38. ovog uputstva, utvrđuje i objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije“ konačan broj birača za svaku nacionalnu manjinu, kao i broj birača po biračkim mjestima, i to ukupan za svako biračko mjesto i razvrstan po nacionalnim manjinama.

VII. OBAVJEŠTENJE O DANU I VREMENU ODRŽAVANJA IZBORA

Član 41.

(1) Dostavu obavještenja biračima o danu i vremenu održavanja izbora, sa brojem i adresom biračkog mjesta na kome birač glasa i brojem pod kojim je upisan u izvod iz biračkog spiska, vrši opštinska/gradska uprava.

(2) Dostava obavještenja iz stava 1. ovog člana vrši se najkasnije pet dana prije dana održavanja izbora.

VIII. STANDARDI ZA IZBORNI MATERIJAL

Štampanje izbornog materijala

Član 42.

(1) Glasački listići i ostali izborni materijal za provođenje izbora štampaju se u štampariji Javnog preduzeća „Službeni glasnik“.

(2) Glasački listići za izbore štampaju se na papiru zaštićenom vodenim žigom.

(3) Komisija odlukom utvrđuje boju glasačkog listića i boju kontrolnog lista za provjeru ispravnosti glasačke kutije i objavljuje je u "Službenom glasniku Republike Srbije".

(4) Glasački listići i kontrolni list za provjeru ispravnosti glasačke kutije ne mogu biti iste boje.

Glasački listići

Član 43.

(1) Broj glasačkih listića koji se štampaju mora da bude jednak broju birača koji su upisani u birački spisak za svaku nacionalnu manjinu čiji se nacionalni savjet bira.

(2) Komisija odlukom utvrđuje broj glasačkih listića koji se štampa, kao i broj rezervnih glasačkih listića.

(3) Broj rezervnih glasačkih listića za svaki nacionalni savjet koji se bira ne može biti veći od 0,5% od ukupnog broja birača svake nacionalne manjine, niti manji od 10, s tim da taj broj može biti i veći, u skladu sa konačnim brojem birača koji utvrdi Komisija.

(4) Komisija odlukom utvrđuje oblik i izgled glasačkih listića, a sastavni dio odluke su i uzorci glasačkog listića.

Upotreba jezika i pisama

Član 44.

(1) Tekst obrazaca za podnošenje izborne liste, tekst zbirne izborne liste, tekst glasačkog listića, tekst obrasca zapisnika o radu biračkog odbora i tekst uvjerenja o izboru za člana nacionalnog savjeta nacionalne manjine štampaju se na srpskom jeziku i ciriličkim pismom.

(2) Ako su jezik i pismo nacionalne manjine čiji se nacionalni savjet bira u službenoj upotrebi u najmanje jednoj jedinici lokalne samouprave, tekstovi materijala iz stava 1. ovog člana štampaju se dvojezično, odnosno i na jeziku i pismu nacionalne manjine, i to tako što se tekst na jeziku i pismu nacionalne manjine štampa ispod teksta na srpskom jeziku i cirilici, u istom obliku i sa istom veličinom slova.

Priprema za štampanje glasačkih listića

Član 45.

(1) Nakon donošenja odluke o obliku i izgledu glasačkih listića, Komisija sačinjava uzorak glasačkog listića koji ovjerava predsjednik Komisije svojim potpisom i pečatom Komisije.

(2) Na osnovu ovjerenog uzorka glasačkog listića štamparija vrši pripremu za štampanje glasačkih listića.

(3) Prvi primjeri glasačkih listića se na licu mesta uništavaju sve dok se ne odštampa glasački listić koji ispunjava potrebne grafičke standarde.

(4) Prvi odštampani glasački listić koji ispunjava potrebne grafičke standarde upoređuje sa ovjerenim uzorkom glasačkog listića predsjednik Komisije ili lice koje on za to ovlasti.

(5) Pošto utvrdi da je odštampani primjerak glasačkog listića podudaran sa ovjerenim uzorkom, predsjednik Komisije ili lice koje on za to ovlasti svojim potpisom odobrava da se štampa glasački listić u utvrđenom broju primjeraka.

(6) Odmah pošto se završi štampanje, u prisustvu najmanje tri ovlaštena člana, odnosno zamjenika člana Komisije koji su imenovani na prijedlog različitih ovlaštenih predлагаča uništavaju se svi glasački listići koji su tehnički višak, kao i sav materijal koji je služio za pripremu štampanja glasačkih listića, o čemu se sačinjava zapisnik.

Nadzor nad štampanjem

Član 46.

(1) Štampanje glasačkih listića nadzire Komisija.

(2) Komisija je dužna omogućiti javnost štampanja glasačkih listića.

(3) Predstavnici predлагаča izbornih lista i akreditovani predstavnici domaćih i stranih posmatrača imaju pravo da prisustvuju štampanju, brojanju i pakovanju glasačkih listića i dostavljanju glasačkih listića Komisiji, radnim tijelima, odnosno biračkim odborima.

(4) Komisija je dužna blagovremeno obavijestiti predлагаče izbornih lista i domaće i strane posmatrače o tome da njihovi predstavnici imaju pravo da prisustvuju štampanju, brojanju, pakovanju i dostavljanju glasačkih listića, kao i o tome gdje se odvijaju i kad počinju te radnje.

(5) Ovlašteno lice predлагаča izborne liste dostavlja Komisiji u pismenom obliku obavještenje o licima koja će prisustvovati štampanju, brojanju i pakovanju glasačkih listića, u kojem se za svako to lice navodi ime i prezime, broj lične karte i broj mobilnog telefona.

(6) Predstavnici predлагаča izbornih lista koji prisustvuju predaji glasačkih listića Komisiji i primopredaji glasačkih listića radnim tijelima, odnosno biračkim odborima, moraju imati ovlaštenje za prisustvovanje navedenim radnjama, koje sadrži ime i prezime predstavnika, broj lične karte i broj mobilnog telefona.

(7) Javno preduzeće „Službeni glasnik“ je dužno voditi evidenciju prisustva predstavnika predлагаča izbornih lista i domaćih i stranih posmatrača štampanju, brojanju i pakovanju glasačkih listića.

Glasačka kutija i paravani za obezbjeđivanje tajnosti glasanja

Član 47.

Za glasanje na izborima koriste se glasačka kutija i paravani za obezbjeđivanje tajnosti glasanja izrađeni prema Uputstvu o jedinstvenim standardima za izborni materijal („Službeni glasnik RS“, broj 19/22).

Sprej za obilježavanje prsta birača

Član 48.

Obilježavanje prsta birača kao znak da je birač glasao vrši se sprejom od specijalnog nerastvorljivog UV mastila, vidljivog pod posebnom svjetlošću UV lampe.

IX. PREDAJA IZBORNOG MATERIJALA BIRAČKIM ODBORIMA PRIJE GLASANJA

Izborni materijal koji obezbjeđuje Komisija

Član 49.

(1) Komisija za svaki birački odbor obezbjeđuje sljedeći izborni materijal:

- 1) Zbirnu izbornu listu kandidata za članove svakog nacionalnog savjeta koji se bira na biračkom mjestu;
- 2) izvod iz biračkog spiska za glasanje na biračkom mjestu za svaki nacionalni savjet koji se bira na biračkom mjestu;
- 3) potreban broj glasačkih listića, koji odgovara broju birača koji su upisani u izvod iz tačke 2) ovog stava;
- 4) Kontrolni list za provjeru ispravnosti glasačke kutije;
- 5) obrazac Zapisnika o radu biračkog odbora na provođenju glasanja na izborima za članove svakog nacionalnog savjeta koji se bira na biračkom mjestu (u daljem tekstu: zapisnik o radu biračkog odbora), u šest primjeraka;
- 6) obrazac Kontrolnog formulara za logičko-računsko slaganje rezultata glasanja na biračkom mjestu;
- 7) obrazac Zapisnika o posmatračima rada biračkog odbora;
- 8) Narodnu zastavu Republike Srbije;
- 9) obrasce potvrda o izbornom pravu za glasanje van biračkog mjeseta;
- 10) rješenje o obrazovanju biračkog odbora;
- 11) identifikacione kartice za članove biračkih odbora;
- 12) obrazac evidencije o prisustvu članova i zamjenika članova biračkog odbora na biračkom mjestu, u dva primjerka;
- 13) spisak predstavnika predлагаča izbornih lista za nadgledanje rada biračkih odbora;
- 14) spisak predstavnika domaćih i stranih posmatrača akreditovanih za praćenje rada biračkih odbora;
- 15) oznaku biračkog mjeseta, informativne postere za birače, priručnik i dr;
- 16) glasačku kutiju, oznaku glasačke kutije i dvije naljepnice za pečaćenje glasačke kutije;
- 17) paravane za obezbjeđivanje tajnosti glasanja;
- 18) dva spreja za obilježavanje prsta birača;

19) dvije UV lampe;

20) vreću za odlaganje izbornog materijala, sigurnosne zatvornice za pečaćenje vreće i naljepnicu za obilježavanje vreće;

21) koverte za pakiranje glasačkih listića i naljepnice za pečaćenje koverti.

(2) Ukoliko materijal iz stava 1. tačka 9) ovog člana, koji Komisija dostavi radnom tijelu, ne bude dovoljan, radno tijelo ga umnožava u potrebnom broju primjeraka.

(3) Materijal iz stava 1. tač. 13) i 14) ovog člana, radno tijelo umnožava u potreban broj primjeraka.

Izborni materijal koji obezbjeđuju opštinske/gradske uprave

Član 50.

(1) Opštinske/gradske uprave za svaki birački odbor blagovremeno obezbjeđuju sljedeći materijal:

1) baterije za UV lampe;

2) pribor za pisanje (olovke, marker i dr.);

3) koverte za odlaganje glasačkih listića i potvrda o izbornom pravu za glasanje van biračkog mesta, posle glasanja;

4) ostali materijal (makaze, selotejp, jemstvenik, lenjir, papir za pisanje i dr.).

(2) Opštinske/gradske uprave dužne su da blagovremeno obezbijede prostor za bezbjedno čuvanje izbornog materijala.

Predaja izbornog materijala preko radnog tijela

Član 51.

(1) Štampani izborni materijal koordinator preuzima od Javnog preduzeća „Službeni glasnik“ i predaje radnom tijelu najkasnije četiri dana prije dana održavanja izbora.

(2) Izborni materijal iz člana 49. ovog uputstva, koordinator radnom tijelu predaje u sjedištu upravnog okruga, a za grad Beograd u štampariji Javnog preduzeća „Službeni glasnik“.

(3) O obavljenoj primopredaji iz stava 2. ovog člana sačinjava se zapisnik u tri primjerka na obrascu koji propisuje Komisija.

(4) Radno tijelo primljeni materijal, zajedno s materijalom iz člana 50. ovog uputstva, koji je obezbijedila opštinska/gradska uprava, predaje biračkim odborima u sjedištu opštine/grada, najkasnije 48 sati prije dana održavanja izbora. O obavljenoj primopredaji izbornog materijala sačinjava se zapisnik u tri primjerka na obrascu koji propisuje Komisija.

(5) Nakon predaje izbornog materijala biračkim odborima, izborni materijal se stavlja u vreću za odlaganje izbornog materijala, koja se u prisustvu članova radnog tijela i biračkog odbora pečati sigurnosnom zatvornicom, čiji se serijski broj upisuje u zapisnik o primopredaji iz stava 4. ovog člana.

(6) prije pečaćenja, vreća sa izbornim materijalom se obavezno obilježava naljepnicom koja sadrži naziv grada/opštine i redni broj biračkog mesta.

(7) Vreća sa izbornim materijalom ne smije se otvarati prije nego što se birački odbor na dan glasanja okupi na biračkom mjestu.

Posebna pravila za pakiranje i predaju glasačkih listića

Član 52.

(1) Ako na određenom biračkom mjestu glasa više od 100 birača jedne nacionalne manjine, prilikom primopredaje izbornog materijala, glasački listići za izbor članova nacionalnog savjeta te nacionalne manjine trebaju biti predati biračkom odboru tako što se prvo u zasebne koverte pakuje po 100 glasačkih listića a na kraju u zasebnu kovertu preostali glasački listići kojih je manje od 100 (na primjer, ako je na biračkom mjestu upisano 436 birača jedne nacionalne manjine, radno tijelo u četiri koverte stavlja po 100 glasačkih listića a potom preostalih 36 glasačkih listića u petu kovertu).

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, sve koverte sa glasačkim listićima trebaju biti zatvorene i zapečaćene naljepnicom koja sadrži naziv nacionalne manjine i na kojoj se upisuje broj glasačkih listića u toj koverti i tako se stavljaju u vreću za odlaganje izbornog materijala.

(3) Radno tijelo treba da biračkim odborima naglasi:

1) da se prilikom pripreme za početak glasanja na biračkom mjestu, za glasanje birača nacionalne manjine sa više od 100 birača otvara samo koverta sa manje od 100 glasačkih listića;

2) da se koverta sa 100 glasačkih listića ne smije otvarati dok za glasanje ne budu iskorišteni svi glasački listići iz prve otvorene koverte;

3) da se sljedeći koverat sa 100 glasačkih listića otvara tek pošto bude iskorišteno svih 100 glasačkih listića iz prethodno otvorene koverte sa 100 glasačkih listića;

4) da sve koverte za koje nije bilo potrebe da se otvaraju tokom provođenja glasanja, moraju da ostanu zapečaćene i tako budu preatate radnom tijelu nakon glasanja.

(4) Koverte za pakiranje glasačkih listića i naljepnice za pečaćenje koverata obezbeđuje Komisija i radnim tijelima dostavlja uz materijal iz člana 49. ovog uputstva.

X. PREDAJA IZBORNOG MATERIJALA KOMISIJI POSLE GLASANJA

Predaja izbornog materijala preko radnog tijela

Član 53.

(1) Pošto utvrdi rezultate glasanja na biračkom mjestu, birački odbor bez odlaganja predaje radnom tijelu u zgradi opštine/grada, sljedeći izborni materijal:

1) prvi primjerak zapisnika o radu biračkog odbora na provođenju glasanja i utvrđivanju rezultata glasanja na izborima za članove svakog nacionalnog savjeta koji su birani na biračkom mjestu,

2) obrazac zapisnika o posmatračima rada biračkog odbora;

3) izvod iz biračkog spiska po kojima se glasalo na biračkom mjestu na izborima za članove svakog nacionalnog savjeta;

4) koverta u kojoj je Kontrolni list za provjeru ispravnosti glasačke kutije zapečaćen naljepnicom;

5) koverta u koju su stavljeni neupotrebljeni glasački listići za glasanje na izborima za članove svakog nacionalnog savjeta koji je biran na biračkom mjestu posebno zapečaćene naljepnicom;

6) koverta u koju su stavljeni nevažeći glasački listići za glasanje na izborima za članove svakog nacionalnog savjeta koji je biran na biračkom mjestu posebno zapečaćene naljepnicom;

7) koverta u koju su stavljeni važeći glasački listići za glasanje na izborima za članove svakog nacionalnog savjeta koji je biran na biračkom mjestu posebno zapečaćene naljepnicom;

8) koverta u koju su stavljenе potpisane potvrde o izbornom pravu za glasanje van biračkog mjesta za glasanje na izborima za članove svakog nacionalnog savjeta posebno zapečaćene naljepnicom;

9) sigurnosnu zatvornicu koja je korištena za pečaćenje vreće sa izbornim materijalom prilikom primopredaje izbornog materijala između radnog tijela i biračkog odbora prije glasanja;

10) jedan primjerak evidencije o prisustvu članova biračkog odbora na biračkom mjestu.

(2) Izborni materijal predaje predsjednik biračkog odbora ili njegov zamjenik, a primopredaji mogu da prisustvuju svi članovi biračkog odbora.

(3) O primopredaji iz stava 1. ovog člana sastavlja se zapisnik u četiri primjerka, na obrascu koji propisuje Komisija.

(4) Prilikom primopredaje iz stava 1. ovog člana, birački odbor predaje opštinskoj/gradskoj upravi preostali materijal (glasačku kutiju, sprejove za obilježavanje prsta birača, paravane za glasanje, UV lampe, identifikacione kartice članova biračkog odbora, pribor za pisanje i dr) i drugi primjerak evidencije o prisustvu članova biračkog odbora na biračkom mjestu.

Postupanje sa materijalom predatim radnom tijelu i opštinskoj/gradskoj upravi

Član 54.

(1) Pošto birački odbor predaje izborni materijal radnom tijelu i opštinskoj gradskoj upravi, materijal iz člana 53. stav 1. tač. 4)-7) i tačke 9) stavlja se u vreću za odlaganje izbornog materijala, koja se u prisustvu članova radnog tijela i članova biračkog odbora koji su predali materijal pečati sigurnosnom zatvornicom, čiji se serijski broj upisuje u zapisnik o primopredaji iz člana 53. stav 3. ovog uputstva.

(2) prije pečaćenja, vreća se obavezno obilježava naljepnicom koja sadrži naziv grada/opštine i redni broj biračkog mjesta. Zapečaćena vreća se može otvoriti samo na osnovu odluke Komisije, osim u slučaju iz člana 55. stav 5. ovog uputstva.

(3) Zapisnik o radu biračkog odbora, zapisnik o posmatračima rada biračkog odbora, izvod iz biračkog spiska i koverta sa potvrdama o izbornom pravu za glasanje van biračkog mjesta ne stavljaju se u vreću sa ostalim izbornim materijalom, već ih radno tijelo pakira odvojeno od ostalog izbornog materijala i tako odvojeno predaje koordinatoru.

Član 55.

(1) Po što preuzme izborni materijal od svih biračkih odbora, radno tijelo taj materijal odmah predaje koordinatoru u sjedištu upravnog okruga.

(2) Radna tijela za grad Beograd izborni materijal preuzet od svih biračkih odbora, koordinatoru predaju u zgradi Narodne skupštine u Beogradu, Ulica kralja Milana 14.

(3) Uz izborni materijal preuzet od biračkog odbora, radno tijelo koordinatoru predaje i jedan primjerak zapisnika o primopredaji izbornog materijala posle glasanja između biračkog odbora i radnog tijela, kao i jedan primjerak evidencija o prisustvu članova biračkog odbora na biračkom mjestu.

(4) O primopredaji iz st. 1. i 2. ovog člana sastavlja se zapisnik u tri primjerka, na obrascu koji propisuje Komisija.

(5) Koordinator je ovlašten da provjeri sadržaj zapečaćene vreće sa izbornim materijalom koju je primio od radnog tijela, u prisustvu radnog tijela.

(6) Po što izvrši provjeru iz stava 5. ovog člana, koordinator, u prisustvu radnog tijela, vreću sa izbornim materijalom pečati novom sigurnosnom zatvornicom, čiji se serijski broj upisuje u zapisnik o primopredaji iz stava 4. ovog člana. Zapečaćena vreća se može ponovo otvoriti samo na osnovu odluke Komisije.

XI. UTVRĐIVANJE REZULTATA IZBORA

Kontrola zapisnika o radu biračkog odbora

Član 56.

(1) Prilikom primopredaje izbornog materijala nakon glasanja predstavnici biračkog odbora i radnog tijela dužni su da izvrše kontrolu zapisnika o radu biračkog odbora i konstatiraju eventualne greške u popunjavanju zapisnika, i o tome sačine izvještaj.

(2) Ako je prilikom kontrole zapisnika o radu biračkog odbora vršen uvid u izborni materijal, u izvještaj o kontroli zapisnika o radu biračkog odbora unosi se činjenično stanje utvrđeno uvidom u izborni materijal.

Postupanje sa lakinim greškama

Član 57.

(1) Ako u zapisniku o radu biračkog odbora postoje očigledne omaške u popunjavanju tog zapisnika (lakne greške), Komisija na osnovu izvještaja o kontroli zapisnika o radu biračkog odbora donosi rješenje o ispravljanju zapisnika o radu biračkog odbora.

(2) Lahke greške su:

1) ako u zapisniku o radu biračkog odbora nije zabilježen ili je pogrešno zabilježen broj birača koji su upisani u izvod iz biračkog spiska;

2) ako u zapisniku o radu biračkog odbora nije zabilježen broj birača koji su glasali, a ostali rezultati su logičko-računski ispravni;

3) ako je u zapisniku o radu biračkog odbora zabilježen broj birača koji su glasali veći od broja upisanih birača u izvod iz biračkog spiska, a ostali rezultati su logičko-računski ispravni;

4) ako u zapisniku o radu biračkog odbora nije zabilježen ukupan broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji, a ostali rezultati su logičko-računski ispravni;

5) ako u zapisniku o radu biračkog odbora nije zabilježen broj važećih glasačkih listića, a zbir broja nevažećih glasačkih listića i broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista jednak je broju glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji.

Postupanje sa teškim greškama

Član 58.

(1) Ako u zapisniku o radu biračkog odbora postoje grube logičko-računske greške (teške greške), predstavnici biračkog odbora i radnog tijela dužni su prilikom kontrole zapisnika o radu biračkog odbora izvršiti i uvid u izborni materijal.

(2) Komisija na osnovu izvještaja o kontroli zapisnika o radu biračkog odbora donosi rješenje o ispravljanju zapisnika o radu biračkog odbora, rješenje kojim konstatira da se na određenom biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja ili rješenje kojim poništava glasanje na biračkom mjestu po službenoj dužnosti.

(3) Teške greške su naročito:

1) ako je u zapisniku o radu biračkog odbora broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja birača koji su glasali;

2) ako u zapisniku o radu biračkog odbora zbir broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista nije jednak broju važećih glasačkih listića, a zbir broja nevažećih glasačkih listića i broja važećih glasačkih listića jednak je broju glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji;

3) ako je u zapisniku o radu biračkog odbora zbir broja nevažećih glasačkih listića i brojeva glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista veći od broja birača koji su upisani u izvod iz biračkog spiska;

4) ako broj važećih glasačkih listića koji je zabilježen u zapisniku o radu biračkog odbora nije jednak zbiru broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista, a zbir broja nevažećih glasačkih listića i broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista jednak je broju glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji;

5) ako u zapisniku o radu biračkog odbora nije zabilježen broj nevažećih glasačkih listića, a zbir broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista jednak je ili manji od broja glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji;

6) ako broj nevažećih glasačkih listića koji je zabilježen u zapisniku o radu biračkog odbora nije jednak razlici broja glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji i broja važećih glasačkih listića, a zbir broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista jednak je ili manji od broja glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji.

Nemogućnost da se utvrde rezultati glasanja na biračkom mjestu

Član 59.

Komisija po službenoj dužnosti donosi rješenje kojim konstatira da se na određenom biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja:

- 1) ako glasanje na tom biračkom mjestu nije održano ili ako je prekinuto, a nije nastavljeno;
- 2) ako ne dobije zapisnik o radu biračkog odbora;
- 3) ako dostavljeni zapisnik o radu biračkog odbora nisu potpisala najmanje tri člana biračkog odbora;
- 4) ako postoje grube logičko-računske greške u popunjavanju zapisnika o radu biračkog odbora koje se nisu mogle otkloniti ni nakon uvida u celokupni izborni materijal sa biračkog mjesta.

Poništavanje glasanja na biračkom mjestu po službenoj dužnosti

Član 60.

Komisija po službenoj dužnosti donosi rješenje kojim poništava glasanje na biračkom mjestu ako utvrdi:

- 1) da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja birača koji su glasali;
- 2) da je birački odbor omogućio da glasa lice koje nije upisano u izvod iz biračkog spiska;
- 3) da u glasačkoj kutiji nema kontrolnog lista, odnosno da kontrolni list nije popunjen ili da ga nije potpisao prvi birač i bar jedan član biračkog odbora;
- 4) da je zbir broja neupotrijebljenih glasačkih listića i broja glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja glasačkih listića koje je primio birački odbor.

Ponavljanje glasanja

Član 61.

(1) Glasanje na biračkom mjestu se ponavlja ako je konstatirano da se na tom biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja ili ako je glasanje na tom biračkom mjestu poništeno.

(2) Rješenje o provođenju ponovnog glasanja na biračkom mjestu Komisija donosi u roku od tri dana od dana kada je na veb-prezentaciji objavljeno rješenje kojim je konstatirano da se na tom biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja, odnosno rješenje kojim je glasanje na tom biračkom mjestu poništeno.

(3) Ako je protiv rješenja kojim je konstatirano da se na biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja, odnosno rješenja kojim je glasanje na biračkom mjestu poništeno podnijeto pravno sredstvo, rok za donošenje rješenja o provođenju ponovnog glasanja na tom biračkom mjestu računa se od dana kada je Komisiji dostavljena odluka po pravnom sredstvu.

(4) Ponovno glasanje provodi se u roku od deset dana od dana donošenja rješenja o provođenju ponovnog glasanja.

(5) Komisija imenuje novi birački odbor za provođenje ponovnog glasanja.

Rezultati izbora

Član 62.

(1) Izvještaj sa ukupnim rezultatima izbora za svaki nacionalni savjet Komisija utvrđuje i objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije“ u roku od 96 sati od časa završetka glasanja.

(2) Ako je podnijeto pravno sredstvo zbog nepravilnosti tokom provođenja glasanja na biračkom mjestu i ako je podnijeto pravno sredstvo protiv rješenja kojim se konstatira da se na biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja, odnosno rješenja kojim se poništava glasanje na biračkom mjestu, rok za utvrđivanje i objavljivanje izvještaja sa ukupnim rezultatima izbora računa se od dana kada su Komisiji dostavljene odluke o svim podnijetim pravnim sredstvima.

(3) Ako se na pojedinim biračkim mjestima provodi ponovno glasanje, rok za utvrđivanje i objavljivanje izvještaja sa ukupnim rezultatima izbora računa se od zatvaranja biračkog mesta na kojem je najkasnije ponovljeno glasanje, odnosno od dana kada su Komisiji dostavljene odluke o svim eventualno podnijetim pravnim sredstvima u vezi sa ponovnim glasanjem.

(4) Republička izborna komisija na sjednici utvrđuje preliminarne rezultate izbora za sva biračka mjesta koja su obrađena u roku od 24 časa od zatvaranja biračkih mesta.

(5) Komisija na svojoj veb-prezentaciji objavljuje rezultate glasanja za svaki nacionalni savjet po biračkim mjestima.

Objavljivanje zapisnika o radu biračkih odbora

Član 63.

(1) Komisija na veb-prezentaciji objavljuje sve zapisnike o radu biračkog odbora.

(2) Ako je ispravljena greška u popunjavanju zapisnika o radu biračkog odbora, objavljuje se i rješenje o ispravljanju zapisnika o radu biračkog odbora.

(3) Ako je Komisija donijela rješenje kojim konstatira da se na određenom biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja ili rješenje kojim poništava glasanje na biračkom mjestu, na veb-prezentaciji se uz zapisnik o radu biračkog odbora objavljuje i to rješenje.

Statistička obrada podataka

Član 64.

(1) Statističku obradu podataka pri provođenju izbora obavlja republička organizacija nadležna za poslove statistike, na osnovu zapisnika o radu biračkih odbora.

(2) Statistička obrada podataka vrši se prilikom primopredaje izbornog materijala posle glasanja između biračkog odbora i radnog tijela i u sjedištu Komisije.

(3) Republička organizacija nadležna za poslove statistike određuje lice koje će, po završetku glasanja, prisustvovati primopredaji izbornog materijala između biračkih odbora i radnih tijela, izvršiti logičko-računsku kontrolu podataka u zapisnicima o radu biračkih odbora, učestvovati u kontroli zapisnika o radu biračkog odbora i uneti rezultate glasanja iz zapisnika o radu biračkih odbora koji ne sadrže formalne nedostatke u bazu rezultata izbora.

(4) Predlagač proglašene izborne liste može Komisiji prijaviti lice koje ima pravo da prisustvuje statističkoj obradi podataka u Komisiji i prilikom primopredaje izbornog materijala posle glasanja između biračkog odbora i radnog tijela.

(5) Odmah pošto se statistički obrađe, podaci o rezultatima glasanja na biračkim mjestima se objavljuju na veb-prezentaciji Komisije, počev od podataka sa prvog obrađenog biračkog mesta, zaključno sa objavljivanjem ukupnih rezultata izbora.

XII. NADGLEDANJE I PRAĆENJE RADA ORGANA I TIJELA ZA PROVOĐENJE IZBORA

Predstavnici predlagača proglašenih izbornih lista

Član 65.

(1) Rad organa i tijela za provođenje izbora mogu nadgledati predstavnici predlagača proglašenih izbornih lista.

(2) Sjednici Komisije, sastanku radne grupe ili sastanku radnog tijela može prisustovati samo jedan predstavnik predlagača proglašene izborne liste.

(3) Predstavnik predlagača izborne liste može nadgledati rad svih biračkih odbora na teritoriji opštine/grada/gradske opštine grada Beograda za koju je prijavljen, s tim da na jednom biračkom mjestu ne mogu istovremeno prisustovati dva predstavnika istog predlagača izborne liste.

(4) Za nadgledanje rada organa za provođenje izbora predlagač izborne liste može ovlastiti punoljetnog državljanina Republike Srbije koji nije kandidat za člana nacionalnog savjeta ili član organa i tijela angažiranih na provođenju izbora.

(5) Predstavnici predlagača proglašene izborne liste mogu nadgledati rad samo onih biračkih odbora koji provode izbore za članove nacionalnog savjeta na kojima učestvuje predlagač proglašene izborne liste.

(6) O svojim predstavnicima ovlaštenim za nadgledanje rada Komisije, predlagač proglašene izborne liste obavještava Komisiju najkasnije pet dana prije dana održavanja izbora, na obrascu koji propisuje Komisija.

(7) O svojim predstavnicima ovlaštenim za nadgledanje rada radnih tijela i biračkih odbora po opštinama/gradovima/gradskim opštinama grada Beograda, predlagač proglašene izborne liste obavještava Komisiju najkasnije deset dana prije dana održavanja izbora, na obrascu koji propisuje Komisija.

(8) Predstavnicima predlagača izborne liste ovlaštenim za nadgledanje rada organa za provođenje izbora Komisija izdaje odgovarajuće akreditacije u koje se upisuju neophodni podaci navedeni u obavještenju Komisije o predstavnicima predlagača izborne liste.

(9) Blagovremeno primljena obavještenja iz stava 7. ovog člana, Komisija dostavlja biračkim odborima, preko radnih tijela.

(10) Komisija posebnim aktom propisuje obrazac spiska ovlaštenih lica za nadgledanje rada organa i tijela za provođenje izbora.

(11) Troškove nadgledanja rada organa za provođenje izbora snose predlagači proglašenih izbornih lista čiji predstavnici nadgledaju rad organa za provođenje izbora.

Domaći i strani posmatrači**Član 66.**

(1) Na prijavljivanje domaćih i stranih posmatrača rada organa i tijela za provođenje izbora shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje izbor narodnih poslanika o posmatranju rada organa za provođenje izbora.

(2) Komisija posebnim aktom propisuje obrasce za podnošenje prijava za posmatranje rada organa i tijela za provođenje izbora.

Položaj predstavnika predlagača izbornih lista i posmatrača**Član 67.**

Na položaj predstavnika predlagača izbornih lista i posmatrača shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje izbor narodnih poslanika o posmatranju rada organa za provođenje izbora.

XIII. ZAŠTITA IZBORNOG PRAVA**Član 68.**

Na zaštitu izbornog prava shodno se primjenjuju odredbe o zaštiti izbornog prava zakona kojim se uređuje izbor narodnih poslanika, s tim što se zahtjev za poništavanje glasanja na biračkom mjestu podnosi Komisiji.

XIV. ZAVRŠNE ODREDBE**Član 69.**

Obrasce za provođenje izbornih radnji Komisija propisuje u roku od pet dana od dana donošenja odluke o raspisivanju izbora.

Član 70.

Danom stupanja na snagu ovog uputstva prestaje da važi Uputstvo za provođenje neposrednih izbora za članove nacionalnih savjeta nacionalnih manjina („Službeni glasnik RS“, broj 57/18 – precišćen tekst).

Član 71.

(1) Ovo uputstvo se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije“ i na veb-prezentaciji Komisije.

(2) Ovo uputstvo stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

02 Broj 013-1894/22

U Beogradu, 05.09.2022. godine

REPUBLIČKA IZBORNA KOMISIJA**PREDSJEDNIK**

Vladimir Dimitrijević